

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 7.3.2013

Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α./ΓΡ.ΑΝ.ΥΠ./Κ.Ε./192

107 ΜΑΡ. 2013

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: Τ. Βουλευτή κ. Σπυρίδωνα - Άδωνι Γεωργιάδη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 7056/12.2.2013 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 7056/12.2.2013 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Σπυρίδωνα - Άδωνι Γεωργιάδη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2 και 3 του Νόμου 3028/2002 («Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς»), τα σπήλαια, για τα οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι συνδέονται με την ανθρώπινη ύπαρξη, συμπεριλαμβάνονται στα αρχαία μνημεία και, συνεπώς, προστατεύονται από το Ελληνικό Κράτος. Η προστασία, η έρευνα, η ανασκαφή και η μελέτη των σπηλαίων ανήκει στην αρμοδιότητα και την ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Πολιτισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού και ασκείται δια των ειδικών περιφερειακών μονάδων της, των Εφορειών Παλαιοανθρωπολογίας - Σπηλαιολογίας Βόρειας και Νότιας Ελλάδος (Οργανισμός του Υπουργείου Πολιτισμού, Π.Δ. 191/13.6.2003, άρθρο 49). Ο εντοπισμός και η έρευνα των σπηλαίων αποτελούν τυπική και ουσιαστική ευθύνη των παραπάνω αρμοδίων υπηρεσιών του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α., που περιλαμβάνεται στο ετήσιο επιχειρησιακό σχέδιο της κάθε υπηρεσίας και υλοποιείται σύμφωνα με τον προγραμματισμό της. Το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπει την ανάθεση έρευνας σε σπήλαια σε ιδιωτικές σπηλαιολογικές ομάδες, εφόσον, εκτός των άλλων, τα σπήλαια ως περίπλοκοι γεωλογικοί σχηματισμοί, ενέχουν κάποιο βαθμό επικινδυνότητας, αναλόγως διαφόρων παραγόντων (μορφολογία, τεκτονικότητα περιοχής, κλπ.). Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από τα ατυχήματα τα οποία έχουν συμβεί κατά καιρούς, τόσο σε άτομα-επισκέπτες, χωρίς σχετική γνώση και εκπαίδευση, όσο και σε εκπαιδευμένους σπηλαιολόγους. Σε κάθε περίπτωση, όμως, οι Εφορείες επιδιώκουν τη συνεργασία με τους αναγνωρισμένους ελληνικούς σπηλαιολογικούς φορείς. Για το λόγο αυτό, ανταποκρίνονται στα αιτήματα χορήγησης αδειών σπηλαιοεξερεύνησης σε ομάδες μελών των εν λόγω φορέων, ενώ συχνά οργανώνουν κοινές ερευνητικές και επιστημονικές αποστολές, με στόχο τον εντοπισμό και την εξερεύνηση σπηλαίων.

Οι Εφορείες Παλαιοανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας Βόρειας και Νότιας Ελλάδος, με το εμπειρότατο προσωπικό που διαθέτουν, υψηλής εξειδίκευσης σε όλα τα επιστημονικά πεδία που έχουν σχέση με την μελέτη των σπηλαίων (γεωλογία, αρχαιολογία, βιολογία, παλαιοανθρωπολογία, κλπ.), ασκούν τον προβλεπόμενο έλεγχο στα εντοπισμένα σπήλαια που εμπίπτουν στη χωρική τους αρμοδιότητα, προκειμένου να διαπιστώσουν ή να αποτρέψουν πιθανές καταστροφές, δίνοντας προτεραιότητα σε όσα διατηρούν αρχαιολογικά ή παλαιοντολογικά κατάλοιπα, σύμφωνα με το Ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς». Ο τεράστιος συνολικός αριθμός των σπηλαίων της χώρας καθιστά, βεβαίως, ανέφικτη τη συνεχή παρακολούθηση και φύλαξη όλων. Στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων οι Εφορείες προσπαθούν να εφαρμόσουν προληπτικά μέτρα προστασίας με την τοποθέτηση μεταλλικών θυρών στις εισόδους των σημαντικότερων σπηλαίων και, κυρίως, την ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών που μπορούν να αποτελέσουν τους

• καλύτερους φύλακες του σπηλαιολογικού πλούτου της χώρας. Παράλληλα, ελέγχεται τακτικά η κατάσταση διατήρησης και η λειτουργία των αξιοποιημένων σπηλαίων. Επισημαίνεται ότι, εδώ και αρκετά χρόνια, η υποχρέωση για τη συντήρηση των αξιοποιημένων σπηλαίων αποτελεί βασικό όρο των αποφάσεων με τις οποίες ανατίθεται η διαχείριση και η λειτουργία τους στους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, ενώ όλες οι επεμβάσεις συντήρησης πραγματοποιούνται υπό την εποπτεία των αρμοδίων υπηρεσιών.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. ασκούν τις προβλεπόμενες από τις κείμενες διατάξεις αρμοδιότητές τους με απόλυτο γνώμονα την προστασία των σπηλαίων, τα οποία αποτελούν ιδιαίτερος σημαντικά μνημεία και συγχρόνως εξαιρετικά ευαίσθητα κλειστά οικοσυστήματα. Κάθε επέμβαση στο εσωτερικό ενός σπηλαίου, πολύ περισσότερο η ανάδειξή του, προκαλεί σ' αυτό βλάβη και μπορεί να οδηγήσει, μακροπρόθεσμα, στην καταστροφή του. Σημειώνεται, επίσης, ότι οι τεχνικές δυσκολίες για την ασφαλή διαμόρφωση ενός σπηλαίου αυξάνουν σημαντικά το συνολικό κόστος της ανάδειξης και πολύ συχνά το καθιστούν δυσανάλογο των αναμενόμενων κερδών για τις τοπικές κοινωνίες. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, η ανάδειξη σπηλαίων πρέπει να γίνεται με μεγάλη φειδώ και ύστερα από προσεκτική επιλογή, σύμφωνα με αυστηρά επιστημονικά και οικονομοτεχνικά κριτήρια και μεριμνώντας για τη μικρότερη δυνατή επιβάρυνσή τους. Σε κάθε περίπτωση, προηγείται η εκπόνηση εξειδικευμένων και σύνθετων μελετών, υπό την επίβλεψη των υπηρεσιών του Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. Εκτός όμως από τη συμβατική ανάδειξη, οι εν λόγω υπηρεσίες σχεδιάζουν την ανάδειξη και προβολή του σπηλαιολογικού πλούτου της χώρας με εναλλακτικές και λιγότερο βλαβερές μεθόδους, αξιοποιώντας προς τούτο και τις νέες δυνατότητες των ψηφιακών μέσων.

Στο πλαίσιο της ανάδειξης σημαντικών σπηλαιολογικών μνημείων της χώρας και της αποτελεσματικότερης απορρόφησης ευρωπαϊκών πόρων, έχει ενταχθεί σε προγράμματα ΕΣΠΑ και εκτελείται δι' αυτεπιστασίας αριθμός έργων αξιοποίησης διαφόρων σπηλαίων (π.χ. σπήλαια Φράγχθι Αργολίδας, Θεόπετρα Καλαμπάκας, Γλυφάδα και Αλεπότρυπα Διρού, Κουτούκι Παιανίας, Ιδαίο Άντρο Ανωγείων κ.ά.).

Εσωτερική Διανομή:

1. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού
Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
2. ΔΙΠΚΑ
3. ΕΠΣΒΕ
4. ΕΠΣΝΕ